

РЕЗОЛЮЦИЯ

Резолюция на Европейския парламент от 2 април 2009 г. относно Европейската съвест и тоталитаризма

Европейският парламент,

- като взе предвид Всеобщата декларация на ООН за правата на човека,
 - като взе предвид Резолюция 260(III)А на Общото събрание на ООН от 9 декември 1948 г. за геноцида,
 - като взе предвид членове 6 и 7 от Договора за Европейския съюз,
 - като взе предвид Харта на основните права на Европейския съюз,
 - като взе предвид Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право⁽¹⁾,
 - като взе предвид Резолюция 1481 на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 26 януари 2006 г. относно необходимостта от международно осъждане на престъпленията на тоталитарните комунистически режими,
 - като взе предвид своята декларация за обявяване на 23 август за Европейски възпоменателен ден за жертвите на сталинизма и нацизма, приета на 23 септември 2008 г.⁽²⁾,
 - като взе своите многобройни резолюции относно демокрацията и зачитането на основните права и свободи, включително резолюцията от 12 май 2005 г. относно шестдесетата годишнина от края на Втората световна война⁽³⁾, резолюцията от 23 октомври 2008 г. за възпоминание за гладомора⁽⁴⁾ и резолюцията от 15 януари 2009 г. за Сребреница⁽⁵⁾,
 - като взе предвид комисиите за истина и справедливост, създадени в различни части на света, които са помогнали на хората, живели в условията на редица бивши авторитарни и тоталитарни режими, да преодолеят своите различия и да постигнат помирение,
 - като взе предвид изявленията на своя председател и на политическите групи, от 4 юли 2006 г. - 70 години след държавния преврат на генерал Франко в Испания,
 - като взе предвид член 103, параграф 4 от своя правилник,
- А. като има предвид, че историците изразяват съгласие, че напълно обективното тълкуване на историческите факти е невъзможно и че не съществуват обективни исторически дискурси; като има предвид, че въпреки това професионалните историци използват научни инструменти за изучаване на миналото и се стараят да бъдат безпристрастни в най-голяма степен;
- Б. като има предвид, че нито една политическа организация или политическа партия не разполага с монопол върху тълкуването на историята и че тези организации и партии не могат да претендират за обективност;
- В. като има предвид, че официалното политическо тълкуване на историческите факти не следва да бъде налагано посредством взети с мнозинство решения на парламентите; като има предвид, че един парламент не може да законодателства по отношение на миналото;
- Г. като има предвид, че основна цел на изграждането на Европейския съюз е гарантирането на зачитането на основните права и на правовата държава в бъдеще и че за постигането на тази цел са предвидени подходящи механизми в членове 6 и 7 от Договора за Европейския съюз;
- Д. като има предвид, че грешното тълкуване на историята може да подхранва политики на изключване по този начин да подтикне към омраза и расизъм;
- Е. като има предвид, че трябва да бъдат поддържани живи спомените за трагичното минало на Европа, за да бъдат почетени жертвите, да бъдат осъдени извършителите и

да бъде подготвена почвата за помирение, основано върху истина и памет;

Ж. като има предвид, че милиони жертви бяха депортирани, хвърлени в затвори, измъчвани и убити от тоталитарните и авторитарните режими през 20 век в Европа; като има предвид, че въпреки това трябва да бъде признато, че Холокостът е единствен по рода си;

З. като има предвид, че нацизмът беше доминиращият исторически опит в Западна Европа, а в страните от Централна и Източна Европа преживяха както нацизма така и комунизма; и като има предвид, че трябва да се насърчава разбиране по отношение на двойното наследство, понесено от диктатурите в тези страни;

И. като има предвид, че от самото си начало европейската интеграция е била отговор на страданията, причинени от две световни войни и от нацистката тирания, която доведе до Холокоста и до експанзията на тоталитарни и недемократични комунистически режими в Централна и Източна Европа, както и начин за преодоляване на дълбоките различия и враждебност в Европа чрез сътрудничество и интеграция и също така за слагане на край на войната и за гарантиране на демокрацията в Европа;

Й. като има предвид, че процесът на европейска интеграция е бил успешен и че е довел до един Европейски съюз, който обхваща държавите от Централна и Източна Европа, които бяха управлявани от комунистически режими от края на Втората световна война до началото на 90-те години и като има предвид, че присъединяването на Гърция, Испания и Португалия, прекарвали дълги години под гнета на фашистки режими, спомогна за гарантиране на демокрацията в Южна Европа,

К. като има предвид, че Европа няма да бъде обединена, освен ако не съумее да формира общ поглед върху историята си, не признае нацизма, сталинизма и фашистките и комунистическите режими като общо наследство и не започне честен и обстоен дебат за техните престъпления през миналия век;

Л. като има предвид, че през 2009 г. обединена Европа ще отбележи 20-та годишнина от събарянето на комунистическите диктатури в Централна и Източна Европа и падането на Берлинската стена и че това следва да бъде както повод за по-добра осведоменост за миналото и за признаване ролята на демократичните инициативи на гражданите, така и стимул за засилване на усещането за съпричастност и сближаване;

М. като има предвид, че също така е важно да се помнят онези, които са оказали активна съпротива на тоталитарното управление и които следва да останат в съзнанието на европейците като герои на тоталитарната епоха заради тяхната всеотдайност, преданост към идеалите, чест и мъжество;

Н. като има предвид, че от гледна точка на жертвите няма особена разлика кой режим ги е лишил от свобода, ги е изтезавал или убивал, по каквито и да било причини;

1. Изразява почит към всички жертви на тоталитарните и недемократични режими в Европа и отдава уважение на всички, които са водили борба срещу тиранията и подтисничеството;

2. Отново потвърждава своя ангажимент към една мирна и благоденстваща Европа, основана върху ценностите зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и зачитането на правата на човека;

3. Подчертава значението на поддържането на спомените за миналото живи, тъй като не може да има помирение без истина и памет; отново потвърждава своята решителна единна позиция срещу всяка форма на тоталитарно управление, независимо от идеологическия контекст;

4. Припомня, че най-скорошните актове на геноцид и на престъпления срещу човечеството в Европа все още се осъществяваха през юли 1995 г. и че е необходима непрестанна бдителност в борбата срещу недемократичните, ксенофобски, авторитарни

и тоталитарни идеи и течения;

5. Подчертава, че за да бъде повишена осведомеността в Европа относно престъпленията, извършени от тоталитарни и недемократични режими, трябва да бъде подпомагано документирането и разказите на очевидци за изпълненото с неволи минало на Европа, тъй като без памет не може да има помирение;

6. Изразява съжаление, че двадесет години след рухването на комунистическите диктатури в Централна и Източна Европа достъпът до документи от личен характер или за целите на научни изследвания е все още необосновано ограничен в някои държави-членки; призовава за полагане на истински усилия във всички държави-членки за отваряне на архивите, включително тези на бившите служби за сигурност, тайната полиция и разузнавателните ведомства, въпреки че трябва да се предприемат мерки, за да се гарантира, че с този процес не се злоупотребява за политически цели;

7. Решително и недвусмислено осъжда всички престъпления срещу човечеството и масовото нарушаване на правата на човека от страна на всички тоталитарни и авторитарни режими; изразява съчувствие, разбиране и признание за техните страдания на жертвите на тези престъпления и на членовете на техните семейства;

8. Заявява, че европейската интеграция като образец за мир и помирение е продукт на доброволния избор на народите на Европа за ангажиране с едно споделено бъдеще и че Европейският съюз носи особена отговорност за насърчаването и съхраняването на демокрацията, на зачитането на правата на човека и на върховенството на закона не само на територията на Европейския съюз, но и извън него;

9. Призовава Комисията и държавите-членки да полагат допълнителни усилия за засилване на преподаването на европейска история и да подчертават историческото достижение на европейската интеграция и резкия контраст между трагичното минало и мирното и демократично обществено устройство в днешния Европейски съюз;

10. Вярва, че правилното съхраняване на историческата памет, всеобхватната оценка на европейската история, както и общоевропейското признаване на всички исторически аспекти на съвременна Европа ще укрепи европейската интеграция;

11. С оглед на това призовава Съвета и Комисията да подпомагат и защитават дейността на неправителствени организации като Мемориал в Руската федерация, която организация е ангажирана активно с проучването и събирането на документи, свързани с престъпленията, извършени през сталинския период;

12. Отново изразява своята последователна подкрепа за засилване на международната справедливост;

13. Призовава за създаването на Платформа за европейска памет и съвест, която да предоставя подкрепа за работата в мрежа и сътрудничеството между националните изследователски институти в областта на тоталитарните режими, както и за създаването на пан-европейски документален център или мемориал на жертвите на всички тоталитарни режими;

14. Призовава за засилване на съответните съществуващи финансови инструменти с оглед предоставяне на подкрепа за професионални исторически изследвания на гореспоменатите въпроси;

15. Призовава за обявяване на 23 август за общоевропейски ден за почитане на паметта на жертвите на всички тоталитарни и авторитарни режими, който да бъде отбелязан с достойнство и безпристрастност;

16. Изразява убеждение, че крайната цел на разкриването и оценката на престъпленията на комунистическите тоталитарни режими е помирение, което може да се постигне с поемане на отговорност, молба за прошка и насърчаване на морално възвръщане;

17. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на

Съвета, Комисията, парламентите на държавите-членки, правителствата и парламентите на държавите-кандидатки за членство, правителствата и парламентите на държавите, асоциирани с Европейския съюз, както и на правителствата и парламентите на държавите-членки на Съвета на Европа.